Dosarul nr.2 – 605/24
2-24069735-28-2-27062024

HOTĂRÎRE
în numele Legii

01 august 2024 **mun. Edineţ**

Judecătoria Edineţ, sediul Central
Instanţa compusă din:
Preşedintele ședinței, judecător E. Pşeniţa
Grefier A. Lungu
cu participarea avocatului stagiar A. Bejenaru

examinînd, în şedinţa de judecată publică, cauza civilă după cererea de chemare în judecată a lui Lambarschi Aliona către Caminschi Vadim privind încasarea prejudiciului moral cauzat prin contravenție și a cheltuielelor de judecată,
-

A CONSTATAT:

La data de 25.06.2024 Lambarschi Aliona, reprezentată de avocatul – Odobescu Ghenadie, a înaintat în instanța de judecată cerere de chemare în judecată către Caminschi Vadim privind încasarea prejudiciului moral cauzat prin contravenție în sumă de 20 000,00 lei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că, la data de 24.01.2024, în jurul orelor 17:00, Lambarschi Aliona, care activează în calitate de primar la primăria s. *****, r-ul Edineț, aflându-se la serviciu l-a telefonat pe cet. Caminschi Vadim, locuitor al *****, r-ul Edineţ, ca să se apropie în incinta primăriei pentru a semna careva acte. La scurt timp acesta a venit şi a semnat actele necesare, iar în tot acest timp, purtând o discuţie, a numit-o pe reclamantă cu diferite cuvinte injurioase.

Indică reclamanta că, pentru fapta dată, potrivit deciziei asupra cauzei contravenționale seria nr. DAC01 046252, cet. Caminschi Vadim a fost recunoscut că a comis contravenția prevăzută de art. 354 alin. 1 Cod conrtavențional al RM, prin care pârâtul a fost sancționat cu amendă în mărime de 6 u.c., care se echivalează cu 300 (trei sute) lei MDL.

Consideră reclamanta că, prin acțiunile ilegale și lipsa de educație din partea pârâtului, acesteia i s-a adus atingere la dreptul extrapatrimonial, manifestate prin stări psihologice și anume: prin dezechilibru emoțional, social și alte atribute ce definesc statutul moral, în acest mod cauzându-i un prejudiciu de ordin moral în sumă de 20 000 (douăzeci mii) lei MD.

Mai invocă faptul că, cererea de chemare în judecată se depune către persoanele care poartă vina, în cazul de față răspunzător fiind cet. Caminschi Vadim, persona care este îndatorată să plătească prejudicial moral, disconfortului emoțional și atacul psihologic pe care l-a suferit reclamanta.

În temeiul prevederilor pertinente din Codul Civil al RM precum și a jurisprudenței naționale în materie, reclamanta indică suplimentar că, potrivit pct. 7 din Hotărârea Plenului CSJ nr.9 din 09.10.2006 cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a legislației ce reglementează repararea prejudiciului moral, „în cadrul răspunderii delictuale, prejudiciul moral poate fi reparat şi în lipsa vinovăției, faptei ilicite în următoarele cazuri expres prevăzute de lege: a fost cauzat în legătură cu lezarea onoarei, demnității şi reputației profesionale".

Metodele de apărare a drepturilor civile conform art. 16 alin.(l) lit. g) din Codul Civil apărarea dreptului civil se face prin repararea prejudiciilor.

Potrivit dispozițiilor legale în materie, "În cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri" (art. 2036 alin. (l) CC al RM).

Reiterează reclamanta că, valoarea prejudiciului moral sub forma suferințelor psihice iertate de Lambarschi Aliona constituie suma de 20 000 (douăzeci mii) lei, MDL această sumă o consideră necesară pentru a fi reabilitată starea emoțională ce a fost dezechilibrată. Or, prin acțiunile ilegale ale pârâtului, reclamantei i s-a adus atingere la dreptul extrapatrimonial manifestat prin stări, psihologice şi anume: prin - deprimare, disconfort sufletesc enorm, teamă, neajutorate, umilință, inferioritate, disconfort general, insatisfacție, stres şi alte atribute ce definesc statutul moral.

Suplimentar reclamanta atrage atenția instanței de judecată că, drepturile subiective nepatrimoniale țin de valorile nepatrimoniale ale omului, ocrotite prin lege. Acestea sunt inerente persoanei și îl însoțesc fie de la naștere, fie în virtutea legii (viața, integritatea corporală, demnitatea, onoarea, reputația profesională, taina vieții personale și familiale ș.a.). Iar în atare împrejurări repararea prejudiciului moral este prevăzută de legislație, odată ce norma de drept reglementează expres dreptul la dauna morală al persoanei prejudiciate, consideră că pârâtul urmează să fie obligat la plata despăgubirilor morale.

Din prevederile legale enunțate, supra şi cu referire la subiectul pus în discuție, este de părerea reclamanta că, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la repararea prejudiciului moral prin echivalent bănesc, având la bază prevederile art. 2037 din CC al RM.

În drept, susține reclamanta prin prisma jurisprudenței CtEDO, că criteriul general invocat de Curte, în vederea determinării cuantumului despăgubirilor

pentru prejudiciul moral cauzat, constă în aceea că despăgubirile trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporționalitate cu atingerea adusă valorilor sociale ocrotite, intensitatea şi gravitatea atingerii adusă acestora. În situația daunelor morale, datorită naturii lor nepatrimoniale, o evaluare exactă a acestora în bani nu este posibilă, întinderea despăgubirilor stabilindu-se prin apreciere raportată la elementele de fapt. CtEDO, atunci când acordă despăgubiri morale, nu operează cu criterii de evaluare prestabilite, ci judecă în echitate […].

Referitor la cheltuielile de judecată suportate de către Lambarschi Aliona pentru acordarea asistenței juridice, acestea urmează a fi compensate integral din contul pârâtului *Caminschi Vadim* în felul următor:

- suma de 3 000 (trei mii) lei, MD achitată avocatului conform bonului de plată seria DAA nr. 49798137 din 17.05.2024, pentru acumularea actelor, întocmirea cererii de chemare în judecată şi participarea în ședința de judecată.

Astfel, potrivit art. 94 alin. (1) Instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părţii admise din pretenții, iar pârâtului - proporțional părţii respinse din pretențiile reclamantului.

În contextul expus, cu trimitere la prevederile art. 96 alin. (1) ’’Instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile”.

Aliniatul (1/1) din același articol stipulează că, ’’Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părţii care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat”.

Consideră reclamanta că, cheltuielile efectuate au fost reale, necesare şi raționale de unde rezultă necesitatea şi obligativitatea pârâtului de a achita integral cheltuielile suportate de către Lambarschi Aliona.

În cele din urmă solicită reclamanta, încasarea din contul lui Caminschi Vadim, IDNP: *****, domiciliat în s. *****, r-ul Edineţ, RM în beneficiul lui Lambarschi Aliona, IDNP *****, domiciliată în s. *****, r-ul Edineţ, RM, suma de 20 000 (douăzeci mii) lei MD cu titlu de prejudiciu moral, precum și încasarea din contul pârâtului a sumei de 3 000 (trei mii) lei MD achitată avocatului conform bonului de plată seria nr. 49798137 din 17.05.2024 şi alte cheltuieli ce vor interveni în legătură cu soluționare a litigiului.

Reclamanta Lambarschi Aliona în ședința de judecată din data de 01.08.2024, nu s-a prezentat, interesele acesteia fiind reprezentate de *avocatul stagiar Bejenaru Alina*, care în ședința judiciară a susținut pe deplin cererea înaintată potrivit argumentelor și a solicitat admiterea integrală a acesteia.

În ședința de judecată *pîrîtul Caminschi Vadim* a menționat că, nu

recunoaște acțiunea înaintată de reclamantă și solicită respingerea acesteia. Cu referire la circumstanțele ce au avut loc în cadrul biroului primăriței *Lambarschi Aliona*, nu neagă faptul că el *Caminschi Vadim*, ca răspuns la acuzațiile *Lambarschi Aliona* precum că acesta a scos careva vorbe, zvonuri prin sat despre personalitatea ultimei, adică a lui *Lambarschi Aliona*, și că va sesiza poliția, *Caminschi Vadim*, i-a reproșat înapoi cu un ton mai aprig ca să plece și să-l de-a la poliție dacă dorește, fără a o numit cu alte cuvinte necenzurate.

Audiind părțile, analizînd materialele dosarului, instanţa de judecată consideră necesar a respinge cererea lui Lambarschi Aliona din următoarele considerente:

Potrivit prevederilor art. 5 alin. (1) Cod de procedură civilă, *orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.*

În conformitate cu art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.*

Potrivit prevederilor art. 121 Cod de Procedură Civilă, *instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.*

Potrivit art. 130 Cod de Procedură Civilă, *Instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea pricinii. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanţa judecătorească este obligată să reflecte în hotărîre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe şi respingerea altor probe, precum şi argumentarea preferinţei unor probe faţă de altele.*

În ședința de judecată s-a stabilit că, la data de 31.01.2024 de către Lambarschi Aliona a fost depusă o plângere la IP Edineț, prin care a solicitat să fie atras la răspundere cet. *Caminschi Vadim* pentru faptul că, ultimul la data de 24.01.2024, în jurul orelor 17.00, aflându-se în incinta primăriei din s. Hinaia, r-l. Edineț, ultimul a numit-o cu cuvinte necenzurate, astfel înjosind-i onoarea și demnitatea ca personalitate (f. d. 18).

Potrivit deciziei asupra cauzei contravenție Seria/nr. DAC01 046252 din 06.02.2024, instanța a stabilit că, urmare a examinării plângerii sus-menționate, pârâtul *Caminschi Vadim* a fost recunoscut vinovat în săvârșirea contravenției prevăzute de art. 354, al.1 Cod contravențional, aplicîndu-i ultimului sancțiune contravențională sub formă de amendă în mărime de 6 u.c - 300 lei (f. d. 16).

Instanța a mai stabilit că, tot la data de 07.02.2024 de către agentul constatator Iana Rusu a fost emisă Decizia pe rezultatul materialului R-2 IP Edineț nr. 20241400344 din 31.01.2024 (f.d.14), prin care s-a dispus pornirea procedurii contravenționale în privința lui cet. *Caminschi Vadim* loc. s. *****, r-l. Edineț, aplicîndu-i sancțiune contravențională sub formă de amendă în mărime de 6 u.c - 300 lei MD, cu finisarea examinării procedurii contravenționale. Despre hotărârea primită de informat persoanele cointeresate, explicând-le modul şi căile de atac (f. d.14).

Potrivit prevederilor art. 45 alin. (1) Cod Contravenţional, *persoana al cărei drept sau interes legitim a fost lezat prin contravenţie îl poate apăra prin acţiune civilă depusă conform legislaţiei procedurale civile. Această persoană are în special dreptul la repararea prejudiciului patrimonial şi a celui nepatrimonial cauzate prin contravenţie.*

Conform art. 387 alin. (1) Cod contravențional, *victimă este persoana fizică sau persoana juridică căreia, prin contravenție, i-au fost cauzate prejudicii morale, fizice sau materiale, iar potrivit art. 383 alin. (2) Cod contravențional, victima, reprezentantul ei, martorul, specialistul, expertul, interpretul, traducătorul, apărătorul (avocatul) au dreptul la repararea prejudiciului și a cheltuielilor suportate în procesul contravențional în ordinea procedurii civile, cu excepția cazurilor când nu există divergențe asupra întinderii acestora. Contravenția administrativă este definită prin natura sa ca una penală, or, ca și infracțiunea, constituie fapta săvârşită cu vinovăție, însă cu un pericol social mai redus, care, la fel, este prevăzută și sancționată prin lege.*

Astfel, instanța constată că, obiectul litigiului în cauză îl constituie încasarea prejudiciului moral, cauzat prin delict, corespunzător, instanța, la examinarea și soluționarea cauzei, va aplica prevederile legale ce reglementează răspunderea civilă delictuală la data apariției răspunderii civile delictuale, adică la data de 24.01.2024.

În conformitate cu art. 7 al.1 al Legii nr.1125 din 13.06.2002 ”Cu privire la punerea în aplicare a Codului Civil”, *modificările la Codul Civil operate prin Legea nr.133/2018 intră în vigoare la 01 martie 2019.*

Conform art. 16 alin. (1) lit. (g) Cod Civil, *apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin repararea prejudiciului patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial.*

În conformitate cu art. 19 alin. (1), (3) și (5) Cod Civil, *în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial şi nepatrimonial cauzat astfel. Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții. În cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic). Repararea prejudiciului presupune repunerea persoanei lezate în situația în care s-ar fi aflat dacă prejudiciul nu se producea.*

Potrivit art. 20 alin. (1) și (2) Cod Civil, *Dacă prin lege nu se prevede altfel, persoana răspunde numai pentru prejudiciul cauzat prin fapta sa săvârşită cu vinovăţie sub forma intenţiei sau imprudenţei. Fapta este săvârşită cu intenţie dacă persoana care a săvârşit-o îşi dădea seama de caracterul prejudiciabil al acţiunii sau inacţiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, le-a dorit sau a admis, în mod conştient, survenirea acestor urmări.*

În conformitate cu art. 21 Cod Civil, *drepturile personale nepatrimoniale și alte valori nemateriale sunt apărate în cazurile și în modul prevăzut de prezentul cod și de alte legi, în limita în care folosirea modalităților de apărare a drepturilor civile reiese din esența dreptului încălcat și din caracterul consecințelor acestei încălcări.*

Potrivit prevederilor art. 776 Cod Civil *Obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.*

Conform prevederilor art. 1998 alin. (1) Cod Civil *Cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.*

Conform art. 2036 alin. (1) și (2) Cod Civil, *în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial*.

Potrivit art. 2037 Cod Civil, *mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate, astfel, caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea*

posibilităţilor de viaţă familială şi socială, precum şi statutul social al persoanei vătămate, iar la determinarea despăgubirii, instanţa de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obişnuit în împrejurări similare şi, pe de altă parte, ia în cont particularităţile cazului.

În baza prevederilor legale sus-citate, instanța consideră necesar a reitera că, pentru apariţia răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic.

Componența delictului civil include următoarele condiţii indispensabile atragerii la răspunderea delictuală: prejudiciul, fapta ilicită, raportul de cauzalitate dintre faptă şi prejudiciu şi vinovăția.

Lipsa unei singure condiții, potrivit regulii generale, duce la excluderea răspunderii delictuale, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege cînd răspunderea delictuală se poate angaja şi în lipsa vinovăției persoanei. Nu poate exista răspundere delictuală fără prejudiciu.

Prejudiciul constituie consecințele negative cu caracter patrimonial sau nepatrimonial (moral) ale faptei ilicite, apărute ca urmare a lezării drepturilor subiective. Pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar ca între fapta ilicită şi prejudiciu să existe un raport de cauzalitate. Raportul de cauzalitate (cauză-efect) este şi condiția în funcție de care se determină mărimea despăgubirii. Se repară doar prejudiciul care este condiția directă a faptei ilicite.

Prin noțiunea de prejudiciu moral se înțeleg suferințele psihice sau fizice cauzate prin acțiuni sau omisiuni, care atentează la valorile nepatrimoniale ce aparțin persoanei din momentul nașterii sau la bunurile dobândite prin lege (viața, sănătatea, demnitatea și reputația profesională, inviolabilitatea vieții personale, secretul de familie și personal), prin fapte ce atentează la drepturile personale nepatrimoniale (dreptul de a folosi propriul nume, dreptul de autor).

După criteriul domeniului personalității umane încălcate, prejudiciile delictuale pot fi clasificate în prejudicii cauzate personalității fizice, prejudicii cauzate personalității afective, categorie în care intră suferințele de categorie psihică.

În categoria largă a prejudiciilor corporale intră durerile fizice cauzate unei persoane prin lovituri, vătămări, răniri etc., suferințele psihice condiționate de vătămările corporale, de provocarea unei boli.

Prejudiciile afective constau în suferințe psihice cauzate prin lezarea sentimentelor de afecțiune, care cuprind suferințele psihice determinate de pierderea sau de rănirea, mutilarea, desfigurarea sau îmbolnăvirea gravă a persoanelor apropiate, de pierderea locului de muncă, dezvăluirea secretului familial sau a secretului medical, de limitarea sau privarea temporară de anumite drepturi, cât și orice alte suferințe psihice similare.

Unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire.

Cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel, încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

Potrivit materialelor cauzei, instanța constată că, potrivit deciziei asupra cauzei contravenționale din data de 06 februarie 2024, pârâtul Caminschi Vadim a fost recunoscut vinovat de săvârșirea contravenției prevăzute de art. 354, al. 1 Cod Contravențional, pentru faptul că, citez: *la data de 24.01.2024, în jurul orelor 17.00, cet. Lambarschi Aliona loc. s. *****, r. Edineț, a fost numită cu cuvinte jignitoare în locuri publice și a fost acostată jignitor de către cet. Caminschi V* (f. d. 16).

Astfel, urmare a celor stabilite instanța va reține ca fiind dovedită fapta ilegală săvârșită de către Caminschi Vadim în coraport cu reclamanta – primărița s. *****, r-l. Edineț – *Lambarschi Aliona*.

Totodată instanța a reținut în cadrul ședinței judiciare că, cet. *Lambarschi Aliona*, la 24.021.2024 exercita funcția de primar al s. *****, r-l. Edineț, fapt confirmat prin însăși cererea de chemare în judecată și declarațiile reprezentatului acesteia – avocat stagiar Bejenaru A., care a menționat că acțiunile înjositoare ale pârâtului au avut loc chiar în biroul primarului, adică a reclamantei, situat în incinta primăriei s. *****, r-l. Edineț.

În acest sens, instanța va nota că, deși la materialele dosarului nu se regăsește un act cu valoare juridică care ar demonstra acest fapt, pârâtul fiind prezent la ședința de judecată nu a negat acest fapt și a recunoscut că anume *Lambarschi Aliona* este primarul s. *****, r-l. Edineț.

Deci, la caz sunt aplicabile raționamentele legislative prevăzute la al. 6, art. 128 CPC al RM, potrivit căruia: *Faptele invocate de una din părţi nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat*.

Așadar, clarificând chestiunea dată, cet. *Lambarschi Aliona*, având calitatea de ales local, fiindu-i validat mandatul în funcția de primar al s. *****, r-l. Edineț, și întrunind astfel statutul persoanei cu funcție de demnitate publică, în sensul Anexei nr.1 al Legii nr.158/04.07.2008 Lege cu privire la funcția publică şi statutul funcționarului public și Anexei la Legea nr.199/16.07.2010 Lege cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică.

Instanța la fel reține în acest sens și prevederile dispozițiilor art. 26 al.2 al Legii nr. 436/28.12.2006 Lege privind administrația publică locală, care stipulează că, *Primarul şi viceprimarii cad sub incidenţa Legii privind statutul alesului local,* precum și prevederile art. 10 al Legii nr.768/02.02.2000 Lege privind statutul alesului local, care stipulează că, *Alesul local este dator să fie demn de*

încrederea alegătorilor, să contribuie prin exemplu personal la consolidarea autorităţii administraţiei publice locale pe care o reprezintă, onorarea obligaţiilor civice, asigurarea ordinii publice şi la respectarea legislaţiei. (2) Alesul local se află încontinuu în exercitarea mandatului pe toată durata acestuia.

În conformitate cu art. 43 alin.(1) Codul civil, în condițiile legii, *orice persoană fizică are dreptul la viaţă, la sănătate, la integritate fizică şi psihică, la libera exprimare, la nume, la onoare, demnitate şi reputaţie profesională, la propria imagine, la respectarea vieţii intime, familiale şi private, la protecţia datelor cu caracter personal, la respectarea memoriei şi corpului său după deces, precum şi la alte asemenea drepturi recunoscute de lege.*

În conformitate cu art. 3 alin.1 al Legii Nr. 64 din 23-04-2010 cu privire la libertatea de exprimare, *Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi şi de a comunica fapte şi idei.*

Instanța mai reține că, cu titlul de principiu Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, libertatea de exprimare constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice.

Potrivit art. 10 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale ”*Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare*. Acest drept cuprinde libertatea de opinie şi libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice şi fără a tine seama de frontiere”.

Potrivit art. 32 alin. (1) şi (2) al Constituţiei RM, oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum şi libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil, iar libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie.

Potrivit art.2 a Legii nr. 64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare, *persoană publică este persoană care exercită funcţii publice sau o altă persoană care, datorită statutului, poziţiei sociale sau altor circumstanţe, trezeşte interesul public*.

Prin urmare instanța constată că, în sensul dispozițiilor legale expuse supra, cet. *Lambarschi Aliona* în calitatea sa de primăriță a s. *****, r-l. Edineț este o persoană publică.

Totodată instanța, reține că, persoanele publice sunt protejate împotriva defăimării. Totuși ele trebuie să suporte critica, atât timp cât aceasta ține de exercitarea responsabilă a atribuțiilor lor. Prin urmare persoanele care ocupă funcții publice respectiv pot fi criticați și comentați foarte critic de către populație.

Astfel, instanța de judecată, aplicând în speță cadrul legal sus indicat, consideră că, *Lambarschi Aliona,* fiind insultată verbal în incinta Primăriei s. *****, r-l. Edineț, ultima a fost supus criticii și ca urmare el trebuie să suporte

critica, or, aceasta ține de exercitarea responsabilă a atribuțiilor sale și datorită funcției publice ocupate de către *Lambarschi Aliona*, aceasta urmează să tolereze și o critică mai dură în adresa sa.

Totodată cererea de chemare în judecată fiind înaintată în instanța de judecată de către *Lambarschi Aliona*, în calitate de primar al s. *****, r-l. Edineț, cât și de *Lambarschi Aliona*, în calitate de persoană fizică, instanța a stabilit că, pe parcursul examinării cauzei nu au prezentate careva probe concludente și pertinente care ar confirma faptul că, Caminschi Vadim a numit-o cu cuvinte necenzurate separat pe *Lambarschi Aliona*, în calitate de primar al s. *****, r-l. Edineț, cât și pe *Lambarschi Aliona*, în calitate de persoană fizică, or, potrivit deciziei asupra cauzei contravenționale 9f. d. 16), precum și potrivit ordonanței privind pornirea procesului contravențional din 06.02.2024 (f. d. 17) sau ordonanța de recunoaștere în calitate de victimă pe cauza contravențională din 31.01.2024 (f. d. 19), rezultă că, doar față de *Lambarschi Aliona*, în calitate de persoană fizică, a fost recunoscută calitatea sa de victimă pe caz contravențional.

În ședința judiciară pîrîtul caminsachi a afirmat că, la 24.01.2024, după ce primarul din *****, r-l Edineț, în biroul ei de serviciu, l-a amenințat că va depune o plîngere la poliție pe acțiunile lui de răspândire prin sat a unor vorbe, i-a spus ultimei cuvintele ”Dămă la poliție, fa” și aceste cuvinte au fost calificate de ultima și agentul constatator ca jignitoare, iar reprezentantul reclamantei – avocatul stagiar A.Bejenaru Alina în ședința judiciară n-a combătut aceste afirmații.

Astfel instanța la stabilirea cuantumului prejudiciului moral suferit de primărița s. ***** *Lambarschi Aliona*, se va baza pe principiile compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral prevăzute și de prevederile art. 41 al CEDO, și se va conduce de faptul: că reclamantul a suferit diferite consecințe negative pe plan moral.

În acest context, instanța va reține ca fiind întemeiate argumentele părții reclamante precum că, prin tratamentul ilicit al pîrîtului, reclamantului i-au fost provocate sentimente de denigrare în fața colegilor de serviciu, disconfort general, insatisfacție, stres de natură să o umilească și înjosească.

Pornind de la raționamentele CtEDO conform căreia cuantumul despăgubirii pentru prejudiciul moral se identifică cu noțiunea de satisfacție echitabilă, apreciată de instanță în mărime de natură să acorde reclamantului o reparație pentru prejudiciul pe care acesta l-a suferit, ce constituie o consecință a încălcării constatate, instanța de judecată urmează a stabili cuantumul prejudiciului moral, atât prin prisma aprecierii subiective a gravității suferințelor psihice suportate de reclamantă, cât şi din datele obiective, prezentate de părți, care certifică acest fapt.

Concomitent, instanța relevă că, la stabilirea mărimii prejudiciului moral, instanța se călăuzește și de prevederile pct. 25 din Hotărârea explicativă a CSJ nr. 9

din 9 octombrie 2006 ”Cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a legislației ce reglementează repararea prejudiciului moral”, care prevede că, – instanțele judecătorești, la determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral, trebuie neapărat să ia în considerație atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice părții vătămate, cât și datele obiective care certifică acest fapt, îndeosebi: - importanța vitală a drepturilor personale nepatrimoniale și a bunurilor; - nivelul (gradul) suportării de către persoana vătămată a suferințelor psihice sau fizice; - felul vinovăției persoanei care a cauzat prejudiciul, în cazul în care pentru repararea prejudiciului moral este necesară prezența ei.

Potrivit cererii de chemare în judecată, reclamanta *Lambarschi Aliona* își estimează suferințele psihice suportate la suma de 20 000 lei.

Respectiv instanța califică conținutul expresiilor expuse de pîrît la 24.01.2024, descrise supra, ca nefiind în stare să provoace reclamantei suferințe fizice și psihice defăimătoare nici ca persoană fizică și nici ca primar.

Concluzionând cele constatate, în opinia instanței, obligarea pîrîtului de a achita o compensație bănească reclamantului ca prejudiciu moral ar depăși măsură de a acoperi suferințele psihice suportate de reclamant.

Instanța considerând în acest sens oportun invocarea și raționamentelor Curţii Europene a Drepturilor Omului degajate în *cauza Amihalachioaie contra Moldovei*, (Cererea nr. 60115/00, paragraf 43-44) conform căreia constatarea faptului violării poate constitui în sine o satisfacție echitabilă şi suficientă.

Respectiv instanța conchide că, compensația pentru prejudiciul moral cauzat reclamantului ce deține funcție de demnitate publică, ales local și persoană publică ce urmează să accepte orice critică adusă activității sale, nu ar fi în corespundere cu caracterul şi gravitatea suferințelor psihice și fizice suportate.

În aceste circumstanțe instanța reține ca fiind neîntemeiate argumentele părții reclamante și drept consecință instanța va califica ca neîntemeiate cerințele reclamantului privind încasarea prejudiciului moral de la Caminschi Vadim.

Referitor la pretenția reclamantei *Lambarschi Aliona* privind încasarea de la pîrîtul Caminschi Vadim a cheltuielilor de judecată suportate în prezenta cauză civilă, sub forma cheltuielilor de asistență juridică în cuantum de 3 000 lei, instanța de judecată, constatând supra ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată a lui *Lambarschi Aliona* către Caminschi Vadim privind încasarea prejudiciului moral cauzat prin contravenție, instanța, cu referire la prevederile art. 94 CPC, consideră oportun de a respinge și pretenția privind încasarea cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu art.art.238-241 CPC RM, instanţa de judecată, -

HOTĂRĂŞTE:

Cererea de chemare în judecată a lui Lambarschi Aliona către Caminschi Vadim privind încasarea prejudiciului moral cauzat prin contravenție și a cheltuielelor de judecată, ca neîntemeiată, a respinge.

Hotărîrea cu drept de apel în Curtea de Apel Bălţi în termen de 30 zile.

Judecător